

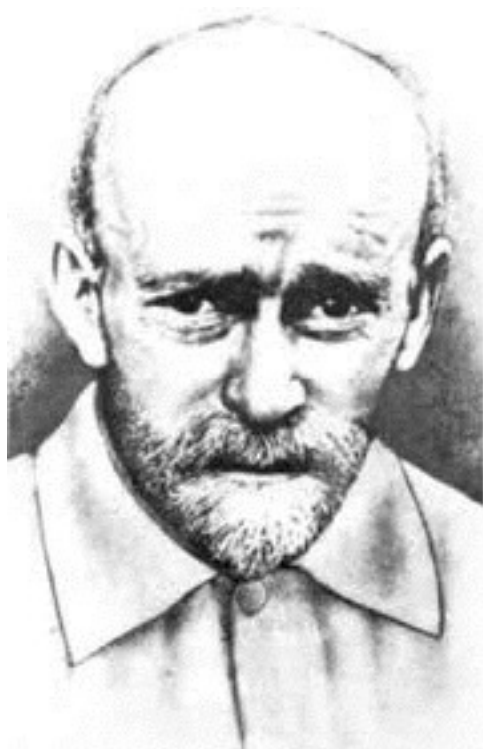
Janusz Korczak

door Renée van Eeken

Hoofdstukken

1. Inleiding
2. Wie was Janusz Korczak?
3. Zijn levensverhaal
4. Janusz Korczak in deze tijd
5. Waarom ik hem gekozen heb
6. Nawoord
7. Bronvermelding

Inleiding

Mijn werkstuk gaat over Januz Korczak.
Ik heb hem niet gekozen omdat hij beroemd is, want in Nederland kent bijna niemand zijn naam.

Ik heb hem gekozen omdat ik tegen hem opkijk.
Maar ook omdat ik een Nash-dom kind ben.
Daarover straks meer.

Zo meteen ga ik jullie vertellen wie Janusz Korczak was en wat zijn levensverhaal is.

Ik kan jullie nu al één ding vertellen:
Hij was bijzonder.

Wie was Janusz Korczak?

Janusz Korczak was een Poolse man die vond dat kinderen meer rechten mochten hebben.
Hij stichtte een weeshuis en behandelde de kinderen daar goed.
Hij wilde dat iedereen zich daar thuis voelde.

Janusz Korczak schreef ook boeken. Kinderboeken zoals Koning Mattijsje
Maar ook boeken voor volwassenen zoals Hoe houd je van een kind

Janusz Korczak zette de behoeftes van een kind boven die van zichzelf.

Hij zorgde voor de kinderen alsof het zijn eigen kinderen waren..
Hij wilde dat de kinderen zich belangrijk voelden.
Hij wilde dat de kinderen een echt thuis hadden.
Hij wilde dat de kinderen zich daar niet alleen voelden

Eigelijk was hij gewoon een kindervriend.

Zijn levensverhaal

In 1878 werd Janusz geboren als Henryk Goldszmit. Zijn familie was Joods en had het financieel goed. Zijn moeder wilde niet dat hij met het gewone volk omging, dus zat hij elke dag eenzaam met zijn zus te lezen.

Toen Janusz 18 jaar was ging hij medicijnen studeren. Tot zijn grote verdriet ging zijn vader toen dood. Om geld te verdienen voor zijn moeder en zus gaf hij bijlessen. Tijdens zijn studie kreeg hij interesse in opvoeding, literatuur en politiek.

Hij begon kritische boeken te schrijven over opvoeding.

Toen hij in 1905 klaar was met zijn studie moest hij vlak daarna als arts aan de slag in de Russisch-Japanse oorlog. Toen hij in het verre oosten was schrok hij hoe het daar met de kinderen ging.

Toen hij terug kwam van de oorlog ging hij aan de slag als huisarts.

Hij liet de rijken meer geld betalen zodat hij aan de armsten geen geld hoefde te vragen.

Janusz kreeg samen met een paar vrienden het idee om een Joods weeshuis op te richten voor wezen en verwaarloosde kinderen in Warschau.

Na een tijdje lukte dat en ze besloten het weeshuis Dom Sierot te noemen. Dat betekent huis der wezen. Hij had zijn succesvol leven ingeruild om leiding te geven in Dom Sierot. Stefanie Wilczynska werkte vanaf het begin in het weeshuis als juf Stefa.

Toen de eerste wereldoorlog uitbrak moest Janusz weer 4 jaar in dienst. Tijdens zijn dienst schreef hij zijn bekendste boek Hoe houd je van een kind.

Toen hij terugkeerde besloot hij nog een weeshuis op te richten: Nash-Dom (ons huis)

In 1933 wordt alles anders. De mensen begonnen op joden neer te kijken. De tweede wereld oorlog brak uit. De sfeer in Polen wordt steeds grimmiger. Janusz Korczak dacht eraan om te vluchten naar Israël maar bleef in Polen voor de kinderen.

In 1939 moet Korczak samen met de kinderen naar het getto. In het getto werd de situatie steeds erger. Mensen hadden honger. Mensen werden ziek. Janusz probeerde zoveel mogelijk te doen voor zijn kinderen. Hij probeerde eten en geld in te zamelen voor de 200 kinderen in zijn weeshuis.

Op 6 augustus 1942 werden de kinderen en de leiding van het weeshuis weggevoerd naar een concentratiekamp. Janusz kreeg een aanbod om niet mee te gaan. Dat sloeg hij meerdere malen af. Hij liep met de kinderen mee met aan beide handen een kind. Ze hadden de vlag van het weeshuis, een groene vlag met een klavertje-vier erop, bij zich. De oudste droegen de jongste kinderen. Zo liepen ze, ziek en zwak, naar de goederenwagons. Twee dagen later werden ze allemaal vergast in het concentratiekamp Treblinka.

Janusz Korczak

in deze tijd

In 2016 zijn er nog veel dingen die met Janusz Korczak te maken hebben. Zoals Janusz Korczak Stichtingen over de hele wereld en Korczak scholen. Er zijn ook projecten met straatkinderen in Brazilië en voor kinderen in Ghana.

En voor mij het belangrijkste: het Nash-dom zomerkamp! Nash-dom is een kamp dat te maken heeft met Korczak. De regels die er gelden waren er ook in het weeshuis. Het kamp komt uit Rusland en mijn moeder en wat andere mensen hadden het idee gekregen om het in Nederland te houden.

Lang verhaal, dat vertel ik zo wel.

Op het kamp heb je een familie met je eigen leeftijd.

Je verzint zelf een naam voor die familie.

Vorig jaar heette mijn familie popcorn power.

Je mag ook een workshop organiseren.

Elke ochtend zijn er twee workshoprondes. Je hebt allerlei workshops, van sokpoppen maken tot een vlot bouwen.

Als je geen leuke workshops ziet staan ga je gewoon meedoen met de post. De post is er elke ochtend. Je maakt een leuk kaartje en schrijft de naam en familienaam van de ontvanger op. Elke ochtend tijdens het ontbijt wordt de post bezorgt.

7

Nu vergeet ik het belangrijkste nog!

Het Nash-dom kamp heeft elke avond sbor.

Dan sta je met z'n allen in een kring en zing je liedjes.

Als ik eraan denk kan ik niet wachten tot de zomervakantie!

Waarom ik hem gekozen heb.

Tja, dat is een goede vraag.

Ik kijk tegen hem op, ik bewonder hem.

En niet omdat hij goed kan rennen of prachtige taarten kan bakken.

Maar omdat hij het leven van de kinderen boven die van zichzelf zette.

Dat is mijn eerste reden.

Reden twee gaat als volgt: Ik ben een Nash-dom kind.

Mijn ouders hebben elkaar ontmoet in het Russische Nash-dom kamp.

Jaren later heeft mijn moeder het idee gekregen om in Nederland het kamp te beginnen.

Ik ga al mee vanaf het eerste jaar.

Ik heb geen derde reden.

Maar ik vind dat twee er al genoeg zijn.

Nawoord

Ik vond het leuk om dit werkstuk te maken.

Echt.

Ik heb er van geleerd, niet veel maar dat komt omdat ik elk Nash-dom kamp het levensverhaal van Korczak hoor.

Ik wil Theo Cappon bedanken voor het vertellen van dit verhaal.

Zelfs na acht jaar is het nog bijzonder.

Ik wil ook mijn moeder bedanken voor het lenen van haar computer.

En mijn vader voor het helpen met de spelling.

Bronvermelding

www.Wikipedia.com

www.korczak.nl

www.nashdom.nl

Theo Cappon, oud voorzitter van de Janusz Korczak Stichting